

§ 11

Hemställan till regeringen om regelverk för resursskolor

- Uppdrag från utbildningsnämnden 2021-04-22

Beslut

1. Utbildningsnämnden hemställer till regeringen att omedelbart vidta åtgärder i syfte att förtydliga skollagens bestämmelser om vad som avses med en fristående resursskola och hur bidrag ska ges till fristående resursskolor, enligt förvaltningens tjänsteutlåtande med bilaga.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 26 maj 2021, dnr 5.5.1–4111/2021.

Utbildningsnämnden har den 22 april 2021 uppdragit åt utbildningsförvaltningen att återkomma till nämnden med en hemställan till regeringen om att se över lagstiftningen vad gäller resursskolors organisering och finansiering. Förvaltningen har tagit fram en sådan hemställan med utgångspunkt i att rådande regelverk avseende hemkommunens bidrag till fristående skolor har stora brister då det inte tar hänsyn till fristående resursskolors särskilda förutsättningar. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att hemställa till regeringen att omedelbart vidta åtgärder i syfte att förtydliga skollagens bestämmelser om vad som avses med en fristående resursskola och hur bidrag ska ges till fristående resursskolor, enligt förvaltningens tjänsteutlåtande med bilaga.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av avdelningen för utveckling och samordning i samverkan med stadsledningskontoret, grundskoleavdelningen och avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet har behandlats i samverkan med de fackliga organisationerna den 8 juni 2021. Ärendet har också att behandlats vid funktionshinderrådets sammanträde den 9 juni 2021.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden hemställer till regeringen att omedelbart vidta åtgärder i syfte att förtydliga skollagens bestämmelser om vad som avses med en fristående resursskola och hur bidrag ska ges till fristående

resursskolor, enligt förvaltningens tjänsteutlåtande med bilaga.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilda uttalanden

Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (L), Sophia Granswed Baat m.fl. (M), Richard Åkesson m.fl. (MP), Claes Nyberg m.fl. (C) och Nike Örbrink (KD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

De fristående resursskolorna utgör en uppskattad och mycket viktig del av stadens utbildningsväsende. Många av dessa barn har haft en tuff skolgång och föräldrarna har kämpat hårt för att deras barn ska lyckas i skolan.

Grundproblemet för den uppkomna situationen är att lagen inte tillräckligt tydligt reglerar vad en resursskola egentligen är och vilken typ av verksamhet den ska bedriva. Det saknas lagstiftning kring vilka elever som ska tas in, hur de ska bedömas och vilken typ av insatser som resursskolorna kan sätta in för eleverna. I dag reglerar skollagen endast resursskolorna vad gäller rätten att få begränsa sitt intag till elever i behov av särskilt stöd, men i övrigt måste kommunen behandla dem precis som vanliga friskolor.

Vi genomför nu förändringar i stadens bedömning av tilläggsbelopp så att de fasta nivåerna ersätts med ett system där skolorna får ersättning för den kostnad de faktiskt har samt höjer stadens strukturbidrag för att ge resursskolorna ersättning för den grundläggande struktur de har med enbart små undervisningssammanhang. Vi genomför dessa förändringar för att försöka minska effekten av den nya lagstiftningen. Flera av skolorna med Stockholmselever har dock en majoritet av elever från andra kommuner och Stockholms stad kan inte ensam tillse resursskolornas fortsatta finansiering.

Vi får inte glömma barnperspektivet. I skuggan av lagar om tilläggsbelopp och diskussioner om strukturbidrag står en elevgrupp som haft det mycket svårt, och det är dem vi måste behålla fokus på och se till att de får den undervisning de har rätt till utefter sina förutsättningar. Vi vill att regeringen tar initiativ till en översyn av lagstiftningen med utgångspunkten att eleverna inte får komma i kläm. Vi har gjort vad vi kan från stadens sida för att elever ska få rätt stöd och hjälp. Det som återstår är att frågan ses över nationellt. Vi kommer noga att

följa händelseutvecklingen - både för hur vårt förändrade stöd faller ut och vilka åtgärder regeringen avser vidta.

Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Förra året utlovade den borgerliga majoriteten en ny finansieringsmodell som skulle säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi för de fristående resursskolorna och att staden skulle starta egna kommunala resursskolor. I början av januari 2021 fick vi signaler om att den nya modellen som nämnden fattat beslut om inte fungerat som tänkt och det fanns ingen särskild satsning på att bygga ut de kommunala grundskolorna i den grönbå majoritetens budget.

Som konsekvens har återigen ett stort antal barn i staden befunnit sig i en oviss situation där de inte vet hur deras skolsituation kommer att se ut i framtiden. Det har inneburit ett stort lidande för barnen och deras vårdnadshavare. Trots detta har det dröjt ända till nämnden i juni innan ett ärende kommer upp för hantering som adresserar frågan.

Under det senaste året har vi varit oroats över den ökande andelen avslag på både tilläggsbelopp och verksamhetsstöd det senaste året och även om vi har stor respekt för det seriösa arbete som förvaltningen gör för att hantera detta både rättvist och likvärdigt bör finns utrymme för en generösare bedömning.

Vi har fått fler signaler på att förvaltningen utvecklat en allt för hård bedömning av ansökningarna. Exempelvis nås vi av rapporter att flera kommunala skolor allt oftare avstår från att söka verksamhetsstöd trots att de ser behov av förstärkta insatser för elever med omfattande behov av särskilt stöd. Bedömningen har förändrats över tid och trots att det inte framkommit någon kritik från förvaltningsrätten på avslagen eller nivåerna anser vi att det ändå finns skäl att granska detta noggrannare.

Det är svårt att inte tolka detta som att det skett en allt hårdare bedömning och allt fler avslag. Vad vi kan se finns det utrymme i budgeten för en högre generositet, vilket även detta är ett tecken på att det nu är en hårdare bedömning än tidigare. Via tilläggsbeloppen och verksamhetsstödet nås de elever som har det största behovet.

Vi ställer oss positiva till att förvaltningen nu har tagit fram ett förslag för en översyn av tilläggsbeloppen och verksamhetsstöden. Det är ytterst angeläget att alla barn ges stöd efter behov oavsett vilken skola man går i och ambitionen om

att göra ansökningsprocessen mer tillgänglig och lättare att förstå för vårdnadshavarna och skolorna är god.

Vi är dock oroade över de risker som förvaltningen lyfter och att det finns en genomgående analys över hur den nya tillämpningen kommer att påverka handläggningstiden på sikt. Vidare har den grönbå majoritetens senfärdighet i frågan gjort att den nya tillämpningen behöver införas hastigt och att det kan få konsekvenser för förvaltningens förmåga att sköta administrationen av utbetalning och uppföljning. Vi förutsätter att förvaltningen ges förutsättningar för att klara av att hantera den nya tillämpningen genom stärkt bemanning där det behövs för att det ska gå så smidigt som möjligt att hantera ansökningar av tilläggsbelopp och verksamhetsstöd under hösten.

Gällande strukturbidragen till resursskolorna ställer vi oss positiva till att nivån nu höjs för att säkerställa att alla barn får stöd utefter behov. Strukturbidraget ska kompensera för de kostnader resursskolorna har för att de bara tar emot elever i behov av särskilt stöd – men det får inte vara fastställt beroende på nivån av tilläggsbelopp som tilldelas skolan. Dessa måste alltid vara individuellt prövade. Däremot har det framgått att den beräkning som gjordes i den utredning som presenterades för nämnden i juni 2020 var för låg och att det finns skäl att höja strukturbidraget.

Slutligen ställer vi oss frågande till att höjningen av strukturbidraget finansieras genom att pengar tas från nämndens anslag till tilläggsbelopp och verksamhetsstöd. Vi vet inte hur många tilläggsbelopp som kommer att beviljas under hösten 2021 och hur mycket verksamhetsstöd som kommer att delas ut. Samtidigt gör staden ett enormt överskott och vi anser att det är rimligare att äska medel från överskottet istället för att flytta om pengar inom nämndens budget.

De fristående resursskolorna i staden, vårdnadshavare och elever har sedan årsskiftet lyft en stor oro över den rådande situationen. Vi ställer oss dock frågande till varför det tagit den grönbå majoriteten över sex månader att adressera detta trots att de haft vetskap om den utsatta situationen som många elever och vårdnadshavare befunnit sig i under en längre tid. Det är inte rimligt att skylla ifrån sig på staten samtidigt som man själv dröjt en längre tid med att agera i fråga.